

POKOJ A DOBRO

KATOLÍCKY ČASOPIS
FARNOSTI MARKUŠOVCE

04
2024
SEPTEMBER

26. ROČNÍK

ZALOŽENÉ 1999

Věžba kostola v Lieskovanoch. Foto: Peter Lazor

03 | Svätý Michal

10 | Františkánske okienko

20 | Prvý ročník Dňa farnosti

EDITORIÁL

MILÍ ČITATELIA!

Kedy sme sa naposledy zamýšľali nad tým, čo je to farnosť? Čo je jej poslaním a ako by mal vyzerat život v nej? Akú rolu vo farnosti môže zohrávať každý z nás?

Ak zjednodušíme definíciu podľa Katechizmu Katolíckej cirkvi, hovorme o farnosti ako o spoločenstve veriacich, ktorých spája liturgický život a slávenie Eucharistie pod pastoračnou starostlivosťou diecézneho biskupa zverená farárovi.

Veľmi dôležitým slovom je spoločenstvo. Veriaci človek by mal hľadať svoje miesto v spoločenstve, v ktorom dokáže rozvíjať svoje schopnosti, dary a talenty pre dobro iných a pre dobro tohto sveta. Na druhej strane má spoločenstvo vytvárať také prostredie, v ktorom sa každý cíti v bezpečí a prijatý taký, aký je. Byť členom farského spoločenstva má dodať človeku pocit, že „tu som doma“ – s Bohom a s ľuďmi. Veď nakoniec tak to má byť aj v nebi.

Byť súčasťou spoločenstva znamená dávať a prijímať. Dávať seba a zo seba to najlepšie pre dobro všetkých. Byť všímvavým pre potreby jednotlivcov, hlavne pre slabých, chorých, odsunutých, nepovšimnutých. Zapájať sa, byť aktívnym prispievateľom. Avšak nevnučovať svoje videnie sveta a nevyžiadané rady. Na druhej strane vedieť tiež prijímať – ponúknuť pomoc, úprimný záujem o nás. Prijatť, že niekto môže mať lepší názor alebo kvalitnejšie riešenie. Všetko má slúžiť pre vyššie dobro.

Farnosť sa mení, pretvára, vyvíja. K nej patrí aj materiálne a hmotné zabezpečenie. Je doslova našou povinnosťou pridať ruku k dielu. Nielen finančnými prostriedkami. Treba sa starať o chrám a okolie. Nájst si čas.

Zaučať mladých do fungovania farnosti, vstúpiť do povedomia o príslušnosti k nej a učiť ťte k starším. Viac si vážiť ich životné skúsenosti a pozorne im načúvať. Vieme sa od nich mnohému naučiť, veď sú nositeľmi kontinuity Tradície. Starší farníci nech citlivo odovzdávajú praktizovanie viery. V kostoloch, ale aj pri aktivitách. Naposledy sme to pekne zažili pri oprave fasády farského kostola či teplíckého kríža. Dôchodcovia sa chopili aktivity a postupne sa pridala stredná a mladšia generácia. Mladí nech sa neboja byť aktívni a kreatívni. Nech sa nenechajú odradiť neúspechmi, veď rastieme práve cez prekonávanie prekážok. Nechajme ich vymýšľať a podporme ich, nech so svojimi schopnosťami prispievajú k tomu, aby sa tu žilo lepšie a radostnejšie.

Na konci minulého školského roka sme začali prvý ročník Dňa farnosti v Lieskovanoch. Kaplán Vladimír Fedorek nám ponúkol, aby sme sa aj takouto formou začali viac spoznávať, stretávať a upevňovať naše spoločenstvo. Spolu s pánom farárom Štefanom Salokom nám ukázali, že každé ľudské dielo treba začínať modlitbou a svätou omšou. Nie nadarmo si staršia generácia vešala na steny výšivku s nápisom Bez Božieho požehnanja, márne naše namáhania.

Pax et bonum!

MONIKA HODNICKÁ |
ŠÉFREDAKTORKA
monika.hodnicka@gmail.com

Najstaršia biblická zmienka o sv. Michalovi sa nachádza v Knihe proroka Daniela, kde je nazvaný „kniežatom“. Tento titul sa ozyva v známej modlitbe k svätcovi, ktorú napísal pápež Lev XIII. po dramatickom videní, v ktorom uvidel, ako sa diabol snaží zničiť Cirkev: „... a ty, knieža nebeských zástupov, Božou mocou zažeň do pekla satana a iných zlých duchov...“ Počas pandémie covidu dal do pozornosti túto modlitbu pápež František, ktorý vyzval, aby sme sa ju modlili spolu s modlitbou Pod tvoju ochranu po každom ruženci.

V prorocktvie proroka Daniela vystupuje sv. Michal ako ochranca Božieho ľudu. Danielovi jeden anjel vraví, ako mu Michal prišiel na pomoc v boji: „A, hľa, Michal, jedno z prvých kniežat, prišlo mi na pomoc“ (Dan 10, 13) „a niet jediného, kto by mi proti nim pomáhal, okrem Michala, vášho kniežata“ (Dan 10, 21 b). Prorok Daniel zároveň dáva sv. Michala do súvisu s posmrtným životom: „A mnohí z tých, čo spia v prachu zeme, sa zobudia; niektorí na večný život, iní na hanbu a večnú potupu“ (Dan 12, 2). Vďaka týmto veršom Svätého písma sa archanjel Michal začal chápať aj ako sprievodca duší na posledný súd. V oboch zmienkach proroka Daniela vystupuje sv. Michal predovšetkým ako ochranca starozákonného Božieho ľudu. Úloha ochrancu sa v Starom zákone neskončila, ale jeho právomoc sa rozšírila aj na novozákonný Boží ľud – Cirkev.

Najnebezpečnejším nepriateľom Cirkvi ako celku, tak aj jednotlivých jej údov (a teda každého z nás), sú padlí anjeli. Prečo padlí anjeli nenávidia Cirkev? Lebo je tajomným telom Kristovým. Hoci o príčine pádu anjelov Biblia nič nehovorí, starobylá tradícia hovorí, že skúška, ktorej Boh podrobil anjelov, spočívala v tom, že im zjavil tajomstvo vtelenia Ježiša Krista.

PRÍHOVOR

SVÄTÝ MICHAL

Slávime odpustovú slávnosť sv. Michala Archanjela. Je to náš nebeský patrón a ochranca Markušoviec a celej farnosti. Minulého roku som bol slávnostným odpustovým kazateľom a celebrantom. Veľmi intenzívne som prežíval túto nádhernú slávnosť. V rámci duchovnej prípravy na deň oslavy nášho nebeského patróna, by som sa chcel pár myšlienkami vrátiť k mojej odpustovej homílii. Verím, že vám poslúžia k duchovnému prežitiu nášho odpustového dňa a uvedomeniu si, akého mocného orodovníka v nebi máme.

Časť anjelov z pýchy odmietla toto Božie rozhodnutie a nechcela vzdať úctu vtelenému Božiemu Synovi. Ich odmietnutie sa pretavilo do nenávisťi voči všetkému, čo súvisí s tajomstvom vtelenia. Nenávidia nielen Božieho Syna, ale Boha samého. Nenávidia Panu Máriu, skrze ktorú sa Boh stal človekom, a, samozrejme, nenávidia i Cirkev a snažia sa ju zničiť.

Aby sme obstáli pred nebezpečnými útokmi zlého ducha, je potrebné obliecť sa do výzbroje sv. Michala, ktorá však nie je zhotovená z ušľachtilej ocele. Je to Božia výzbroj, o ktorej hovorí Sväté písmo: „Oblečte si Božiu výzbroj, aby ste mohli čeliť úkladom diabla (...) bedrá si prepášte pravdou, oblečte si pancier spravodlivosti a obujte si pohotovosť pre evanjelium pokoja! Pri všetkom si vezmite štít viery, ktorým môžete uhasiť všetky ohnivé šípy zloducha! A zoberte si aj prilbu spásy a meč Ducha, ktorým je Božie slovo!“ (Ef 6, 11 – 17). Božia výzbroj, ktorá je zároveň atribútom sv. Michala (tak ako ho vidíme oblečeného na obraze na našom hlavnom oltári), bezpečne sprevádza Cirkev stáročia. Sprevádza však aj jednotlivcov, nech sa ocitnú v akomkoľvek fyzickom alebo duchovnom boji, v rozkvetení života, či pri poslednom výdychu. Buďme do nej oblečení!

VLADIMÍR FEDOREK |
KAPLÁN

Foto: Peter Lazor

AKTUÁLNA TÉMA

Z FARSKEJ KRONIKY

JE MICHAL ARCHANJEL AJ MOJÍM PATRÓNOM?

Každý z nás už nie raz počul čítanie z knihy Zjavenia apoštola Jána, kde sa spomína boj na nebi medzi Michalom a drakom s ich anjelmi po boku. Menej známe sú už úryvky z Knihy proroka Daniela, kde sa Michal spomína ako jedno z prvých kniežat, ktoré prišlo na pomoc v boji proti perzskému kráľovi, či v Júdovom liste, kde sa prie so satanom.

Okrem týchto zmienok sa toho v Svätom písme o Michalovi Archanjelovi viac nedozvieme. Napriek tomu je v celej Cirkvi voči tomuto archanjelovi prejavovaná veľká úcta. Naši predkovia ho vybrali aj za patróna nášho kostola. Posvätná kresťanská tradícia nám však poodhaľuje o tomto bojovníkovi proti zlu trochu viac. V dejinách Cirkvi sa Michal Archanjel zjavil mnohým obyčajným ľuďom, biskupom či pápežom, ktorí v súvislosti s týmito videniami urobili konkrétne kroky.

Úcta k archanjelovi Michalovi je doložená od 4. storočia, pričom koncom 5. storočia mu bol v Ríme zasvätený kostol po tom, čo sa zjavil na Gargane. V roku 490, Elvio Emanuele, pán na Monte Gargano, stratil najkrajšieho býka zo svojho stáda a našiel ho v neprístupnej jaskyni. Keď zistil, že ho odtiaľ nemôže vyvieť, rozhodol sa, že ho zastrelí šípom zo svojho luku. Avšak šíp obrátil svoj let a zasiahol strelca priamo do oka. Zranený pán sa obrátil na biskupa v Siponte a porozprával mu o tom. Biskup vyhlásil tri dni modlitieb a pokánia. Po troch dňoch sa pri vchode do jaskyne zjavil archanjel Michal a vyzval ho k zasväteniu toho miesta Bohu. Biskup však neposlúchol archanjelovu výzvu, pretože na hore pretrvával pohanský kult. Po dvoch rokoch obsadil mesto Siponto barbar Odoakar. Biskup a veriaci sa spojili v modlitbe,

Rubrika, v ktorej vám chceme prinášať zaujímavosti z našej farnosti, ktoré boli kedysi zapísane do našej farskej kroniky. Založil ju v roku 1940 vtedajší pán farár

Ján Skrak. Do kroniky, nazývanej aj HISTORIA DOMUS, zapisoval zaujímavosti až do čias nástupu socializmu. Z obdobia totality tam nie je nič napísané. Obnova prišla až v deväťdesiatych rokoch nariadením pána biskupa Františka Tondru. V roku 1997 sa stal farárom v Markušovciach Mons. Ján Duda, ktorý nadviazal na historickú tradíciu v Markušovciach. Dúfame, že zápisky z našej histórie vám spríjemnia čítanie nášho časopisu.

V r. 1940 vo farnosti bolo narodených 108 detí a pochovaných bolo 50 farníkov.

5. februára 1941 bol do farnosti menovaný prvý kaplán v osobe dp. Michala Kubičára, rodáka z Letanoviec. Vo farnosti bola duchovná obnova, ktorú viedli markušovskí kňazi t. j. farár s kaplánom. Obnovy sa zúčastnili všetci veriaci. Vyspovedali sa a pristúpili k sv. prijímaniu. Táto obnova bola dobrou prípravou k sláveniu veľkonočných sviatkov. Zakončením obnovy bola akadémia na počesť druhého výročia korunovania pápeža Pia XII.

Jednota katolíckych žien vystúpila pred verejnosťou s operetou: Ružička. Nacvičila ju pani Anna Vartovníková, manželka správca školy a kantora Jozefa Vartovníka. Opereta mala veľký úspech. Výborne ju zahráli gymnazisti: Palko Dobranský, Miško Klučár, Fero Babič, Magda Skurková. Jednota katolíckych žien oslávila aj „Deň slovenskej rodiny“ s prednáškou. Ľudia sa zišli v divadelnej sieni u Štefana Mikolaja v peknom počte. Prednášal miestny farár s kaplánom a zo žien Agnesa Šukolová.

Na sviatok Nanebovstúpenia Pána pristúpilo k 1. sv. prijímaniu tridsať žiakov z tretej triedy ľudovej školy.

ŠTEFAN SALOKA |
FARÁR

(Pôvodný zápis vdp. Jána Skraka bez gramatickej korektúry)

pričom sa biskupovi zjavil archanjel Michal a sľúbil mu víťazstvo. Počas boja sa zdvihla prudká búrka, piesok s krúpami zasypali barbarov a oni sa dali na útek. Celé mesto spolu s biskupom vystúpilo na horu v ďakovnej procesii a potom sa znovu zjavil Michal. V jaskyni bol nájdený červený oltár s krištáľovým krížom. Biskup Laurencius dal pri vstupe do jaskyne postaviť chrám zasvätený svätému Michalovi a samotná jaskyňa nesie názov Nebeská bazilika. Okolo vyrástlo mestečko Monte Sant Angelo a jaskyňa sa stala jednou z najviac navštevovaných pútnických miest kresťanského sveta.

Okolo roku 590 trpel Rím hroznou epidémiou moru, ktorý zabíjal veľa ľudí. Pápež Gregor Veľký vyzýval v boji o pomoc s touto epidémiou anjelov, sľúžil sväté omše a neúnavne kráčal v procesii cez celý Rím, pričom sa modlil a kadidlom incenzoval priestor. Účastníci procesie sa modlili litánie a niesli obraz Preblahoslavenej Panny Márie. Kade obraz prešiel, zanechával úžasný pokoj a čistý vzduch. Okolo obrazu bolo počuť spievať anjelov, a keď pápež zdvihol zrak, videl Pánovho archanjela na vrchole pevnosti, ako si utieral zakrvavený meč a odkladal ho do puzdra. Pochopil, že mor skončil. Pevnosť potom pomenovali Anjelským hradom. Na pamiatku tejto udalosti dal sv. Gregor Veľký postaviť na najvyššom vrchole hradu sochu sv. Michala Archanjela na znak ochrany Ríma a celej Cirkvi.

Pápež Lev XIII. opísal svoje videnie, ktoré mal 13. októbra 1884 po slávení svätej omše takto: „Videl som zem zahalenú do tmy a obklopenú priepastou. Videl som vychádzať z priepasti légie démonov, ktoré sa rozmiestnili po celej zemi, aby ničili diela Cirkvi a útočili na samotnú Cirkev, ktorú som videl blízko konca. Tu sa zjavil svätý Michal a zvrhol zlých duchov do priepasti. Videl som zasiahnuť svätého archanjela Michala, nie však v tej chvíli, ale oveľa neskôr, hneď ako ľudia zintenzívnia svoje vrúcne modlitby k archanjelovi.“ Niekoľko minút zostal nehybný a mlčal, no potom sa ponáhlal do svojej pracovne, kde spísal modlitbu k svätému archanjelovi Michalovi. Tú o pol hodiny neskôr odovzdal sekretárovi Kongregácie pre obrady s príkazom, aby ju poslal všetkým biskupom sveta. V budúcnosti sa mala modliť na konci každej svätej omše: Túto modlitbu sa modlíme i my dnes. V dôsledku liturgickej reformy Druhého vatikánskeho koncilu sa však táto modlitba vytratila z každodenného eucharistického slávenia, no pápež Ján Pavol II. v roku 1994 Boží ľud vyzval „nezabúdať na ňu a modliť sa ju, aby sme získali pomoc v boji proti mocnostiam temnoty a proti zmýšľaniu tohto sveta“.

Pápež František 5. júla 2013 v prítomnosti emeritného pápeža Benedikta XVI. požehnal novú sochu

archanjela vo Vatikánskom mestskom štáte a zároveň ho popri svätom Jozefovi zasvätil aj archanjelovi Michalovi. Pápež vo svojom príhovore pri tejto príležitosti povedal: „Michal – toto meno znamená: Kto je ako Boh? – je bojovníkom za prvenstvo Boha, za jeho zvrchovanosť a moc. Michal bojuje za znovunastolenie božskej spravodlivosti; bráni Boží ľud pred jeho nepriateľmi, ale najmä pred jeho úhlavným nepriateľom – diablom. A svätý Michal víťazí, pretože skrze neho koná sám Boh. Hoci sa diabol vždy snaží poškríbať tvár archanjela a tvár človeka, Boh je silnejší; víťazstvo patrí Bohu a Božia spása sa ponúka každému človeku.“

Ukazuje sa, že Michal Archanjel je pripravený naprieč dejinami pomáhať Božiemu ľudu. V každom príbehu sa však spomína hlboká úcta a modlitba k tomuto Božiemu bojovníkovi. Rovnako ako boli v núdzi naši predkovia, ktorí sa rozhodli zasvätiť náš kostol a našu farnosť tomuto archanjelovi, i dnešná doba so sebou prináša svoje ťažkosti – duchovné boje, nepredvídateľné zmeny počasia, choroby, epidémie, úpadok morálnych hodnôt... Vieme však o tom, že v každom z týchto bojov môžeme mať po svojom boku tohto Božieho bojovníka? Obraciam sa k nášmu patrónovi so svojimi vrúcnyimi modlitbami i ja? Alebo sa len pozerám na jeho obraz v kostole?

PETRA KLUČÁROVÁ |

Zdroje: <https://www.lumen.sk/aktualita/ako-to-bolo-s-modlitbou-k-sv-michalovi-archanjelovi.html>
<https://modlitba.sk/zjavenia-sv-michala-archanjela>

-na-hore-gargano-v-talianku/
<https://www.lifenevns.sk/29399/sv-michal-archanjel-zazracne-zachranuje-rim-pred-smrtiacou-epidemiou-moru>

MODLITBA K SV. MICHALOVI

Sv. Michal Archanjel, bráň nás v boji,
 buď nám ochrancom proti zlobe
 a úkladom diabla.

Pokorne prosíme,
 nech mu Boh ukáže svoju moc.

A ty, knieža nebeských zástupov,
 Božou mocou zažeň do pekla satana
 a iných zlých duchov,
 ktorí sa na skazu duší potulujú po svete.

Amen.

POZITÍVNE PSYCHOLOGICKÉ INTERVENCIE

I. ČASŤ

Positívna psychológia vznikla ako oficiálny odbor iba pred tridsiatimi rokmi. Cieľom jej zakladateľa Martina Seligmana je odkloniť sa od skúmania duševných porúch a všetkého, čo v psychike „nefunguje“ a zamerať viac pozornosti na to, čo ľuďom prináša pozitívne emócie, podporuje ich spokojnosť a pomáha im prosperovať a rozvíjať sa.

Vďaka výskumom bolo potvrdených niekoľko tzv. PPI, teda pozitívnych psychologických intervencií. Ide o aktivity a stratégie, ktoré slúžia k zvýšeniu duševnej pohody a spokojnosti. Optimálne je vybrať si jednu z nich a snažiť sa aplikovať ju vo svojom živote pomaly a postupne, aby sme nezažili frustráciu z preťaženia, keď sa snažíme všetko naraz vylepšiť.

NÁHODNÉ LÁSKAVÉ SKUTKY

Táto technika ľudí povzbudzuje, aby hľadali vo svojom živote drobné láskavé skutky, ktoré sú ľahko dosiahnuteľné a viedli si denník o tom, ako sa pri tom cítili. Môžete si zapisovať láskavé skutky, ktoré pozorujete vo svojom okolí a v médiách, sami ich vykonáte, alebo ak bol niekto láskavý k vám. Cieľom tohto cvičenia pozitívneho myslenia je zamerať pozornosť na to, že stále existuje mnoho ľudí, ktorí robia nezištné dobré skutky a aktívne sa podieľať na šírení dobra. Negatívne javy z nášho života nikdy nezmiznú, ale naše

mysli pomôže posilňovanie vedomia, že vieme vykonať niečo pozitívne a zároveň je mnoho iných ľudí, ktorí to robia tiež. Zapisovanie je kľúčové, pretože naša pamäť je veľmi nespoľahlivá. Takto sa k svojim zápiskom môžeme vrátiť počas náročných dní.

SILNÉ STRÁNKY

Jednoduché cvičenie vymenovania svojich silných stránok patrí medzi štýly myslenia, ktoré v našej kultúre nie je veľmi podporované. Ak niekto vie o svojich silných stránkach a hovorí o nich, často ho hneď pokladáme za narcisa. Väčšina z nás ľahšie vymenuje svoje negatívne vlastnosti, čo je v spoločnosti chápateľné ako prejav pokory. Positívna psychológia však stavia na tom, že ak si uvedomujeme svoje silné stránky, môžeme ich lepšie rozvíjať a viac si budeme všímať silné stránky iných ľudí. Technika odhaľovania svojich silných stránok môže ísť do hĺbky, keď si niekoľko dní budeme zapisovať všetky silné stránky, ktoré máme. Môžete si však vybrať aj

kratšiu verziu, kedy vymenujete iba päť dobrých vecí na sebe, ktoré máte na sebe radi, päť pozitívnych vlastností.

KATASTROFICKÉ MYŠLIENKY

Na prvý pohľad ide o paradox, ale aj práca s negatívnym myslením patrí do pozitívnej psychológie. Pri tejto technike sa naladíme na tie najkatastrofickejšie myšlienky, ktoré máme. Myslíme na to, čoho sa najviac bojíme, a aj keď nás táto myšlienka najskôr ochromí, po chvíli si uvedomíme, že je to len myšlienka a nedeje sa to. Potom si predstavte, akoby vám katastrofické myšlienky vnukol niekto, koho cieľom je urobiť vás nešťastnými a skúste hľadať protiargumenty, prečo k tejto katastrofe vôbec nemusí dôjsť. Naše telo reaguje na myšlienky tak, akoby boli realitou, ktorú prežívame, preto je dôležité nebrať ich ako fakty a často si pripomínať, že sa vlastne nič z toho reálne nedeje.

ZUZANA KLUČÁROVÁ |
PSYCHOLOGIČKA

Z FILIÁLKY TEPLIČKA

SLUŽIŤ BOHU A ĽUĎOM

Mnohí ľudia počas života nenápadne vstupujú do povedomia svojho okolia prejavmi svojho obyčajného života obetovaním sa pre svoju rodinu, svojich blízkych, či pre spoločenstvo, v ktorom žijú. Začiatkom augusta oslávil 70 rokov života dlhoročný člen hospodárskej rady filiálky Teplička **pán Dušan Pavlík**.

VIERA

Základy kresťanskej viery dostal spolu so súrodencami v rodine od rodičov v malej dedinke Vítkovce, odkiaľ pochádza. Asi nie náhodou rodičovský dom stojí oproti kostolíku, v ktorom do svojich pätnástich rokov miništroval. Rád spomína na obdobie mladosti, keď nedeľné poobedňajšie pobožnosti v kostole „večerne“ boli samozrejmosťou a celá nedeľa sa slávila v duchu „Dňa Pána“. V duchu kresťanskej viery spolu s manželkou Katarínou vychovali tri deti – Petra, Janku a Katarínu, ktoré už majú svoje rodiny a svojim deťom odovzdávajú to, čo im dali rodičia, lebo rodina je miestom, kde sa odovzdáva viera.

RODINNÝ A PROFESIJNÝ ŽIVOT

Vyučil sa na SOU v Rudňanoch za zámočníka a v tomto odbore pracoval do základnej vojenskej služby, kde absolvoval kurz na auto bager, s ktorým prakticky pracoval po celý profesijný život. V roku 1978 uzavrel sviatostné manželstvo s Katarínou Holečkovou z Tepličky a dá sa povedať, že sa stal „Tepličanom“. Sviatosť manželstva im udelil, vtedy ešte kaplán, Michal Vitkovský. Je zaujímavé, že to bol pre neho prvý sobáš v Tepličke. V súvislosti s ním sa mu vynárajú milé spomienky na prvú ponovembrovú „dobrod-

Foto: Jozef Sendrej

rúžnú púť“ v roku 1993, po pútnických miestach Lurdy, Assisi, Rím. Dušan rád putuje aj v súčasnosti po rôznych pútnických miestach Slovenska, či sveta. Z jeho záľub, ktoré môžeme spomenúť, sú to práce v záhrade a šport, najmä futbal, ktorý v mladosti aj hrával.

AKTIVITY V HOSPODÁRSKEJ RADE

Ako mladý veriaci muž s praktickými skúsenosťami remeselníka sa Dušan začal postupne zapájať do opráv kostola za pôsobenia pána farára Vitkovského i Hvizdoša. Za pôsobenia pána farára Dudu mu veriaci pre jeho postoj k viere a kostolu dali plnú dôveru a od roku 1997 sa stal zvoleným členom hospodárskej rady a je ním doteraz. Je zásadový, zodpovedný a spoľahlivý. Pre tieto vlastnosti mu bolo zverené hospodárenie a od roku 2005 je aj pokladníkom HR. Pre správcu farnosti vedie presnú evidenciu financií z filiálky Teplička, ako sú milodary od veriacich, pravidelné aj mimoriadne zbierky, zvončeky. Všetky finančné záležitosti sú kontrolované a vyhlasované aj v nedelňách farských oznamoch.

Kostol, aby dôstojne slúžil, sa musí ako každá iná budova pravidelne udržiavať a zveľaďovať. V určitých časových intervaloch sa však vyžaduje rozsiahlejšia obnova chrámu, medzi ktoré, ako spomína, boli zrealizované: „Výmena strešnej krytiny kostola, obnova kostolnej veže, či práce súvisiace s reštaurovaním oboch historických oltárov a úpravou interiéru počas pandémie.“ Na otázku, ktorá práca za toto obdobie bola najnáročnejšia, odvetil: „Najzložitejšia bola obnova kostolnej veže v roku 2013. Kým sa na ostatných obnovách podielali firmy a odborníci, oprava veže sa realizovala svojpomocne. Postaviť lešenie až po samotnú kupolu veže, opraviť čo bolo treba s rizikom ohrozenia vlastnej bezpečnosti, bola veľká odvaha. S Božou pomocou a ochranou sa to podarilo bez ujmy na zdraví.“

DUCHOVNÝ ŽIVOT A JEHO VÝZVY

Duchovný život v dedine závisí v mnohom od veriacich a ich zapájania sa do duchovných aktivít. Žiaľ, sme svedkami, ako sa v súčasnosti tento záujem vytráca. Od neochoty upratovať kostol, cez nezáujem o miništrovanie a prázdne lavice v kostole. Presvedčili sme

sa o tom aj pri tohoročných voľbách do hospodárskej rady, keď bolo problematické zostaviť novú hospodársku radu. V súčasnosti je pred hospodárskou radou výzva, ako sa vysporiadať s vykurovaním kostola v súvislosti s vysokými cenami energií (mesačná platba v zime je cca 3000 až 4000 €). Hľadajú sa riešenia, buď šetrenie (temperovanie), alebo montáž inovatívnych druhov vykurovania.

ZÁVER

Nášmu jubilantovi Dušanovi Pavlíkovi prajeme pevné zdravie, vnútorný pokoj a neustále Božie sprevádzanie v ďalších rokoch. Tak ako je nenahraditeľná služba kostolníka, rovnako je pre kňaza nenahraditeľná aj dobre fungujúca hospodárska rada. Je to služba Bohu a ľuďom a vyžaduje si nezištne obetovať svoj čas, svoju silu a svoj um.

Za rozhovor ďakujú
MÁRIA KOŇÁKOVÁ
A JOZEF SENDREJ |

FRANTIŠKÁNSKE OKIENKO

KEBY SME BOLI VŠETCI ROVNAKÍ, NEPOSÚVALI BY SME SA

KAPUCÍNI NA SLOVENSKU

V auguste 2023 prišli do Markušoviec dvaja kapucíni – brat Tadeáš a brat Ľubo. Po roku sa s nami nateraz rozlúčil brat Ľubo, ktorý odišiel do Žiliny. Od septembra 2024 majú u nás svoju misijnú pôsobnosť ďalší dvaja kapucíni – **kňaz Michal a brat Tomáš.**

Raz za tri roky sa uskutočňuje v reholi kapucínov tzv. kapitula – stretnutie všetkých kapucínov zo Slovenska, po ktorej zvyčajne nastávajú v existujúcich komunitách personálne zmeny. Po tohtoročnej kapitule to nebolo inak a zmeny nastali aj pre ich novovzniknutú prítomnosť vo farnosti Markušovce. Preložený tu boli dvaja bratia a to brat Michal, ktorý pôsobil tri roky v Žiline a brat Tomáš pricestoval po šiestich rokoch z Ponífk. Ich zámer misijnej pôsobnosti vo farnosti Markušovce bol schválený na tri roky provinciálom Miroslavom Kulichom.

MICHAL VARGA

(34 rokov),

pochádza z Čeloviec, okres Prešov. Vyrastal ako najmladší zo štyroch bratov v tradičnej katolíckej rodine, kde sa mu dostalo kresťanskej výchovy. A hoci v rodine nemali duchovné povolania, až v neskoršom veku sa dozvedel, že v časoch komunizmu bola

jeho teta tajne v reholi. „*Teta bola v pozadí môjho kňazstva,*“ nahlas uvažuje Michal. Ako hovorí, jeho rozhodnutie pre reholné povolanie bolo výsledkom procesu vnútorného zrenia. A my dodávame – a zaiste aj množstva modlitieb a obiet blízkych a dobrodincov.

Po základnej škole navštevoval Strednú zdravotnícku školu v Prešove a následne odišiel pracovať na bratislavské Kramáre. Bratislava ho lákala, pretože tam chcel „preskúmať“ možnosti pre svoje ďalšie duchovné smerovanie. A práve v Bratislave stretáva kapucínov. Ich spiritualita ho vlastne fascinovala už dávno. Veľmi ho oslovoval životný príbeh sv. Františka, ktorého životné obrátenie a duchovná cesta začala pri malomocných. Okrem toho sa ho bytostne dotkol život pátra Pia a tiež

Ján Mária Vianey je mu silným vzorom. Kňaz Michal vidí súčasné „malomocenstvo“ v morálnej a materiálnej núdzi. Veľmi mu je blízke poslanstvo súčasného Sv. Otca Františka, ktorý hlása, že treba ísť na periferie a k marginalizovaným ľuďom. Toto poslanstvo kapucín Michal zdôraznil vo svojom rozprávaní trikrát. To charakterizuje jeho duchovné nastavenie aj vo vzťahu k Rómom. V mladosti bol „oázista“, teda člen hnutia Svetlo a život. Napriek tomu, že je kňaz, necíti sa byť viac ako bratia a podotýka, že sú si rovní, je to ich štýl života – charizma.

V hlavnom meste sa spoznal aj s bratom Tomášom a neskôr sa ich životné cesty sporadicky prelínali. A opäť sa stretli – na misijnom pôsobisku v Markušovciach. A prečo práve u nás? „*Neprišli sme*

ani vás, ani Rómov, obracať na vieru. Jednoducho tu chceme byť, žiť, modliť sa a žiť misijné poslanstvo – učiť sa mať radi všetky Božie deti – rómske aj nerómske a budovať vzťahy. Každý sme nejakí. Keby sme boli všetci rovnakí, tak by sme sa osobnostne neposúvali,“ tvrdí kapucínsky kňaz Michal, ktorému sa páči, čo sa o františkánoch - kapucínov hovorí, že majú spontánnu radostnú náladu. Rád spovedá. Verí, že si ho Boh použije na dobré dielo.

A prečo Markušovce? Nebohý brat Šebastián, bývalý predstavený kapucínov na Slovensku, už v 90. rokoch vyzýval bratov pochádzajúcich z východu, aby na východe založili kláštor. Keď bol pred pár rokmi na vizitácii generálny predstavený brat Mauro z Ríma, pýtal sa nás, mladých kapucínov, kde by sme chceli byť o desať rokov. Michala táto otázka zarazila a začal uvažovať, že niekde s chudobnými ako František na začiatku svojho obrátenia. Takú túžbu mal aj Tadeáš s Lubom. „Bratia nám to schválili po dlhšom rozlišovaní. Tadeáš s Lu-

bom vybrali Markušovce – je blízko mesta, dobré vlakové spojenie, pán farár nás prijal, v kostole máme obraz stigmatizácie sv. Františka, časopis s františkánskym pozdravom Pokoj a dobro. Zatiaľ patríme pod žilinský kláštor a tu v Markušovciach sme ako misijná prítomnosť.“

No a prvé zážitky z Markušoviec opisuje Michal so šibalským úsmevom a hovorí, ako prišiel unavený zo Žiliny, kde bol predstavený. Rómske deti na trojdňovom tábore, ktorý pripravili bratia Tadeáš a Lubo spolu s Paľom, mu hneď dodali energiu a opadlo z neho všetko ťažké. Dostal na starosť rómsku sviatostnú pastoraáciu – krsty, sobáše a okrem toho veľmi rád spovedá.

TOMÁŠ KŇAZE

(47 rokov)

je už 27 rokov v reholi a na otázku, kedy sa zrodilo jeho povolanie, odpovedá s úsmevom a pomáha si biblickým citátom: „Už v lone matky si si ma utvoril...“ Aj Tomáš vyrastal v tradičnej katolíckej rodine

v malej obci Nedanovce v okrese Partizánske, kde bol naučený chodiť pravidelne do kostola. Neskôr, v dospievaní, keď kamaráti postupne prestali chodiť do kostola, nerozumel tomu. U mladého človeka je náročné ustrážiť si svoju vieru. Ako však dodáva: „Veľmi si uvedomujem, že som dostal mimoriadny a nezaslúžený dar viery.“

Rozhodnutie pre duchovné povolanie vôbec nebolo jednoznačné. Ako každý bežný chalan, aj on mal spočiatku vidinu vlastnej rodiny. No vnútorný hlas ho nabádal hľadať hlbšie vo svojom srdci, rozlišovať... Vyrastal v neslobodných časoch, kedy neboli rozšírené spoločenstvá a jeho duchovná formácia sa diala prevažne len vo formálnej náboženskej výchove a v občasných aktivitách s miestnym kňazom. Čo ho však došlost oslovilo, boli životopisy svätých a čítanie Sv. písma. Na ustavičné odporúčanie jeho mamy ich začal čítať už od svojich 15 rokov. V týchto životopisoch nachádzal príklady svätosti, ktoré sa dotýkali jeho srdca v podobe duchovných zážitkov. Mal vzťah k modlitbe a cítil volanie k zasvätenému životu.

Po skončení Strednej nábytkárskej školy v Topolčanoch musel absolvovať povinnú ročnú vojenskú službu v Trebišove a v Michalovciach. To bolo obdobie, kedy

Foto: Peter Lazor

mal čas na rozlišovanie svojho povolania. Od začiatku ho to ťahalo k reholi, k práci s mladými alebo so starými. Nevedel však, kam má smerovať, akú reholu si vybrať. Raz, keď bol v Košiciach, išiel to spolu s jedným miništrantom z trebišovskej farnosti skúsiť k dominikánom. No dominikán Hyacinth ho údajne hneď „odhalil“, že on je vlastne adept na františkána. Porovnával františkánov s kapucínmi. Po vojenskej službe odišiel do Bratislavy, kde navštívil kapucínov, a hneď sa mu tam zapáčilo. Páčila sa mu spiritualita a osobný príklad niektorých kapucínov – radostná atmosféra, spontánnosť. Chcel nosiť habit, ktorý, keď upaží, symbolizuje Krista na kríži. Chcel začať nosiť na sebe Krista, v páse previazaný a doplnený ružencom. A pre-

to vstúpil k bratom kapucínom, kde začal postulátom (prvá fáza reholného života), ktorý absolvoval v Hriňovej a následne ročný noviciát na Kremnických Baniach. Ďalej pôsobil v Žiline, v Bratislave, kde vyštudoval teológiu. Pracoval pre pastoračiu povolání, kde mal dlhé roky na starosti mladých mužov, ktorí mali záujem o kapucínsky reholný život. Popritom bol aj členom tímu bratov, ktorí majú na starosti ľudové misie. Posledné pôsobisko bolo na Ponikách, kde mal službu postulant-majstra.

Brat Tomáš prízvukuje, že „je dôležité, keď je človek otvorený Duchu Svätému, a hoci ani nevie, kam ho zaveje, najdôležitejšie v živote človeka je to, čo nám dáva Boh.“ A najviac je podľa neho osobný vzťah s Bohom.

Každý z nich má inú charizmu a vzájomne sa ovplyvňujú a posúvajú. Naši kapucíni plánujú mať v domčeku vlastnú kaplnku. Slúžia si tam aj sväte omše a majú spoločné modlitby. Kapucíni by mali aspoň jednu hodinu v tichosti rozjímať, modliť sa. **Ľuďom vo farskom kostole ponúkajú pondelkovú svätú omšu spojenú s adoráciou a modlitbami večier. V osade Jareček býva svätá omša každý utorok o 15.00 hod., na ktorú srdečne pozývajú.** A s úsmevom dodávajú: „Ako povedal otec biskup Galis: ‚Kapucíni radi šantia,‘ a aj my radi šantíme.“

MONIKA HODNICKÁ,
ADRIANA LAZOROVÁ

FOTO: PETER LAZOR

Prvý rozhovor s kapucínmi
v Markušovciach nájdete v archíve
časopisu Pokoj a dobro, č. 25/4, rok 2023

Foto: Tadeáš Rarko

Z FILIÁLKY LIESKOVANY

RASTIEME SPOLU V RADOSTI

Rastieme spolu v radosti

Pieseň a modlitba sú dokonalými spôsobmi ako vyjadriť svoje radosti, žiata a otvoriť svoju myseľ a srdce. Zároveň je to cesta, ako vytvoriť spoločenstvo ľudí, ktorí by takýmto zdieľaním boli ochotní vytvárať priestor, kde naše deti a mladí dokážu rásť vo viere a v láske k blížnym.

Pred dvomi rokmi vznikol v Lieskovanoch detsko-mládežnícky zbor, ktorého cieľom je aktívne zapojiť do svätých omší a duchovného života hlavne mladú generáciu a deti a priniesť radosť zo spevu aj vám ostatným. Aj tento rok sme zorganizovali na konci leta asi už tradičnú zboríkovskú opekačku, aby sa s duchom sýtilo z času na čas aj telo. No hlavne, aby sme sa spoznávali stále viac a viac, starali sa o naše vzťahy a aby sme ponúkli priestor spoznať nás aj tým, ktorí by sa chceli k nám pridať. Nie sme uzavreté spoločenstvo a určite medzi nami radi privítame kohokoľvek, kto by sa k nám chcel pridať, a to nielen z radov mladých. S jedlom rastie chuť a my veríme, že aj chuť spievať bude v našom zboríku stále rásť. Ďakujeme vám všetkým, ktorí ste našli odvahu, čas a ochotu a počas uplynulých dvoch rokov ste sa k nám pridali. Ďakujeme vám všetkým, ktorí nás podporujete, modlíte sa za nás a akýmkoľvek spôsobom nám pomáhate.

„Kto spieva, dvakrát sa modlí.“ Tento výrok sv. Augustína je pre nás veľkým povzbudením a hlavným poslaním. Lebo len spolu rastieme v radosti.

ZUZANA VRONČOVÁ |

UMENIE

Pavol G. Hlbina

ANJEL STRÁŽCA

Mnoho ráz bol si v smútku uplakaný
pre hriešne moje úpadky a neporiadky,
tvoj hlas chcem počuť jasat' ponad lány,
tvoj hlas chcem počuť radostný a sladký.

Sám sial som v nociach do pšenice kúkol',
do mojej loďky v búrkach voda vniká.
Kiež by môj smútok na úslni pukol,
plášť jarnej noci, kukla hodvábnika.

V závane svojich snehobielych krídel
nado mnou láskou sviet' jak éterický ovál,
aby som každý rozklad nenávidel,
by som smrť nikdy nemiloval.

Kiež ohne krídel tvojich tvoria vejár
a ovievajú moje srdce od svlých besov
ako zem pripravenú k sebbe na jar
a otvorenú slnku v lone lesov.

(VÝBER: BARBORA CHOVANCOVÁ)

ZA PANI KOSTOLNÍČKOU

Pane, ty nás voláš, my prichádzame.

Vážená smútiaca rodina, vážené smútočné zhromaždenie!

Svet je plný protikladov. Svetlo a tma, deň i noc, zdravie a choroba, radosť strieda smútok, smiech strieda plač, to všetko patrí k ľudskému životu. Aj svätopisec napísal: Je čas narodiť sa a čas umrieť, čas plakať a čas radovať sa.

Dnes sa navždy lúčime s našou drahou mamkou, babkou, prababkou, príbuznou, rodáčkou, ale tiež **sa lúčime s našou drahou pani kostolníčkou Máriou Kalafutovou**, s našou tetou Marínkou, ako sme ju mnohí volali. Pani Mária Kalafutová sa narodila 3. septembra 1932 v Markušovciach, kde aj vyrastala spolu so svojimi súrodencami Jozefom, Agnesou a Anastáziou. S manželom Štefanom spolu vychovali jedného syna Františka a 5 dcér – Agnesu, Alžbetu, Máriu, Katarínu a Zuzanu. Obetavo sa starala o domácnosť, manžela a svoje deti, a keď tieto vyrástli, začala pracovať ako pani upratovačka najprv v miestnom kultúrnom dome a neskôr v tunajšej základnej škole.

Takmer celý život slúžila Bohu v jeho markušovskom chráme ako pani kostolníčka. Pozorujúc a zároveň spomínajúc na jej službu a prácu v kostole po všetky tie roky, pripomína prorokyňu Annu z Lukášovho evanjelia: „Z chrámu neodchádzala, vo dne v noci slúžila Bohu pôstom a modlitbami.“ Slúžila nielen Bohu, ale aj markušovským veriacim, a nie iba im.

Drahá pani Kalafutová, ďakujem vám za každú obeť, ktorú vás stálo kostolníčenie. Za všetky vaše kroky do nášho kostola, keď ste ho otvárali a zatvárali pri bohoslužbách, pohreboch, upratovaní, vetraní, zvonení... Ďakujem za hodiny vášho času vo všetky nedele a sviatky od siedmej rána do dvanástej obeda a nielen za tie, ďakujem vám za cestičku do kostola odmetenú od snehu, ďakujem za tisíce zažatých sviec na oltári, ďakujem vám za vášho veselého ducha, zdravú prísnosť a precíznosť, ochotné srdce, za ruženec, ktorý ste stále držali v rukách, zošúchanú modlitebnú knižku na okne sakristie. Ďakujem za to, že naši kňazi a miništranti sa obliekali do vašej služby v opratých a ožehlených albách a rúchach. Kolíky z nich vás mohli vidieť v sakristii v akcii a mohli ochutnávať z vašej skromnosti, pokory, ochoty, vernosti, vytrvalosti a lásky k Bohu. Ďakujem za milión maličkostí v tejto vašej službe nášmu chrámu, od zvončekov na vianočnej výzdobe kostola až po tie veľké, ktoré zvonili na obed, aby sme sa zastavili od práce a uvedomili si,

že naša hodnota nespočíva vo výkone. Alebo tie zvony, ktoré spájali celú dedinu v modlitbe za zomrelého. Ďakujem za mnohé, aj nevy povedané veci a detaily, ktoré sa nám vynárajú v spomienkach.

s veľkou nádejou na stretnutie vo večnosti, kam sa odobrala za svojím manželom Štefanom, sa dnes skláňame a vzdávame úctu jej zakončenému životu naplneného prácou a skutkami.

Iba Pán vie, koľko hodín života ste mu obetovali a koľko krokov ste pre neho prešli, a aj v službe pre iných.

Drahá teta Marinka, v pondelok 1. júla 2024 ste dostali pozvanie na netradičnú púť, začína sa pre vás Mariánska hora v extra priamom prenose a ja pevne verím, že Panna Mária, ktorej ste boli veľkou citeľkou, vás na tú nebeskú „huru“ nielen odprevadila, ale aj pomohla s batohom všetkých vašich dobrých skutkov. Oslovil vás Ježiš a vy ste si zaslúžili lepší podiel, ktorý sa vám už neodníme.

V tejto chvíli sú naše srdcia naplnené smútkom, pretože sa lúčime s dobrou, obetavou, ochotnou a úslužnou pani Kalafutovou, ktorá žila, pracovala a obetovala sa pre Boha a blížneho. Vaše srdce dotítklo, ústa onemeli, oči stratili svoj lesk. Ocitli ste sa na prahu večnosti, kde vládne už len pokoj a radosť, kde hľadáte na Boha z tváre do tváre. V hlbokom žiali a smútku, ale

Lúčime sa s ňou a ona sa lúči s nami. Lúčim sa s vami, s mojimi deťmi aj s vašimi rodinami. Ďakujem vám za vašu starostlivosť, trpezlivosť a opateru, ktorú ste mi venovali najmä v dňoch mojej choroby a staroby. Všetky ste boli mojou radosťou a potešením. Lúčim sa s mojimi 14 vnúčatami a 21 pravnúčatami, vždy ste ma potešovali, prosím, nezabudnite na

mňa a uchovajte si ma vo svojich srdciach a spomienkach. Lúčim sa aj ostatnou mojou najbližšou rodinou, susedmi, známymi, priateľmi, rodákmi. Lúčim sa aj s kňazmi, ktorí vždy boli blízki môjmu srdcu. Môj odkaz plný nádeje do budúcnosti pre vás je zo Sv. písma: „Nech sa vám srdce nestrachuje. Veríte v Boha, verte aj vo mňa. V dome môjho otca je mnoho príbytkov.“

Vážené smútočné zhromaždenie, dnes odprevádzame na večný odpočinok našu pani kostolníčku pani Máriu Kalafutovú, ktorá už opustila pozemský domov a stojí na prahu toho nebeského. Pripomente si všetko dobré, čo vám urobila, a ak sa nejako voči niekomu previnila, odpustite jej tieto previnenia a odporúčajte ju Božiemu milosrdenstvu. Dovoľte mi, aby som sa v mene rodiny poďakovala za vašu účasť na tejto poslednej rozlúčke s milovanou mamkou, babkou a prababkou, za prejavenu sústrasť, kvetinové dary, modlitby a slová útechy, ktoré aspoň trochu zmierňujú ich bolesť a smútok.

Odpočívajte v pokoji, teta Marinka, a užívajte zaslužené nebo, veľmi vám ho prajeme.

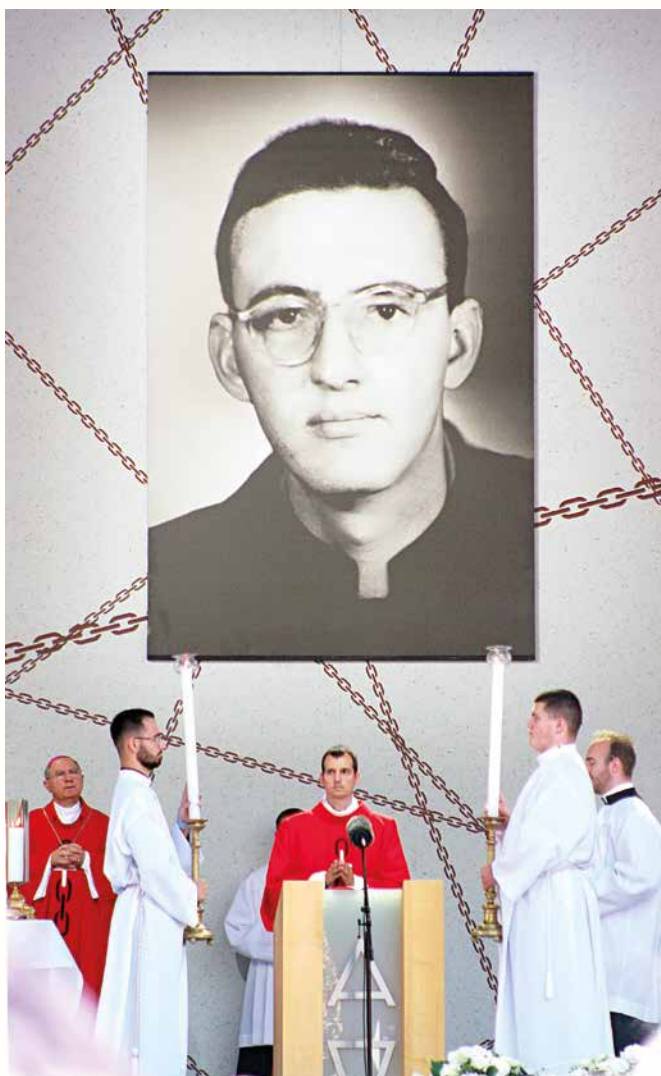
IVETA DUTKOVÁ |

Z BLAHOREČENIA JANKA HAVLÍKA

„A KLENOTY HRUDA KRYJE.“

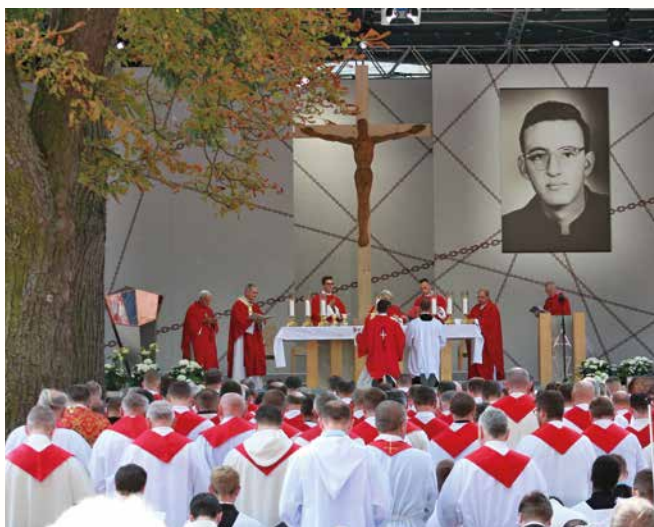
Ťažké časy komunistickej neslobody, najmä v 50. rokoch minulého storočia, fungovali ako ruky brúsičov diamantov, ktoré z obyčajnej hmoty vyčarujú klenoty.

Vzácné osobnosti brúšili Jáchymovské uránové bane a neľudské podmienky mnohých väzňov po celej bývalej republike. Mnohé mená sú všeobecne známe, ale meno čerstvého blahoslaveného Janka Havlíka mi ešte pred nedávnom nič nehovorilo. Rozmýšľam nad tým, čo mali títo ľudia spoločné. Skoro všetci vyšli z chudobných katolíckych rodín. Ich zmyslom života nebol majetok a pôžitky. Svoje životy zasvätili službe Bohu a blížnemu. **Mali v sebe nezlomné odhodlanie vzoprieť sa za svoje ideály: slobodu, pravdu, spravodlivosť a neváhali priniesť obety.** Neochvejná viera i vzájomná podpora im pomohla prežiť peklo fyzického aj psychického týrania, a to zanechalo nezmazateľné stopy na zdraví a často viedlo k predčasnemu úmrtiu. Dnes sa viera a ľudskosť vytrácajú z nášho života. Duchovno čoraz viac nahrádzame naháňaním materiálnych vecí a zážitkov. Nepochybne aj tie sú v rozumej miere k životu potrebné, ale nemali by byť našimi najvyššími hodnotami, cieľom života.

V Šaštíne na slávnosti blahorečenia nebolo nejaké enormné množstvo ľudí, ale čo mňa potešilo, že to boli najmä mladí ľudia. To dáva nádej, že to s nami nie je až také zlé a „*diamant v hrude nezhnije.*“ Musíme ich len hľadať a odkrývať, aby žiarili a priťahovali.

MONIKA HAMRÁKOVÁ |

PRE RODIČOV

PRVÉ DNI V ŠKÔLKE

Proces nástupu dieťaťa do materskej školy predstavuje významnú etapu v rodinnej živote. To, akým spôsobom a či sa vôbec vaše dieťa prispôsobí novému prostrediu, závisí od mnohých faktorov. Dôležitú rolu zohráva vek, povaha dieťaťa, jeho osobnosť, ale aj samotní rodičia. Čím menej pochybností a neistoty uvidia deti v očiach svojich rodičov, tým jednoduchšie sa budú novej situácii prispôsobovať. Veľmi dôležitá je kooperácia dieťaťa, rodiča a učiteľa.

Po nástupe do materskej školy každé dieťa prechádza tromi základnými vývojovými fázami, pričom každá z nich trvá približne týždeň.

ORIENTAČNÁ FÁZA

V orientačnej fáze sa dieťa stáva pozorovateľom nového prostredia, ľudí, pravidiel a aktivít, ktorých súčasťou sa stáva. Býva málo výrečné a kontaktné voči svojmu okoliu a snaží sa spracovať všetky podnety zo svojho okolia. V tomto období sa väčšinou nechce ani hrať a nechutí mu jesť, nakoľko prežíva veľký stres. Ranné lúčenie s množstvom kriku a plaču je pre všetkých veľmi náročné. Toto obdobie však musíte vydržať a dôverovať skúseným učiteľkám.

Ako môžete dieťaťu uľahčiť proces adaptácie?

- Darujte dieťaťu nejakú drobnosť, napríklad srdiečko alebo macka, ktorý bude symbolizovať, že ho veľmi ľúbite a vždy sa pre neho vrátite.
- Dieťaťu nedávajte po škôlke žiadne ďalšie aktivity, bolo by preťažené. Potrebuje si oddýchnuť a svoj stres odfiltrovať v pokojnom domácom prostredí.
- Majte po príchode do škôlky pripravenú malú dobrotu.
- Hovorte o jeho strachu a úzkosti. Snažte sa zistiť, čoho konkrétne sa dieťa bojí. Má strach, že sa nevrátite? Ublížil mu niekto? Alebo nevie, kde je toaleta? Ak raz presne definujete, čoho sa dieťa bojí, dokážete proti týmto jeho obavám v spolupráci s učiteľkou ľahšie bojovať.
- Poproste učiteľku, aby si dieťa mohlo vziať do škôlky svoju najobľúbenejšiu hračku. Bude mu dávať pocit bezpečia a istoty pokiaľ sa vrátite.

KONTAKTNÁ FÁZA

Kontaktná fáza predstavuje obdobie, kedy sa dieťa snaží o svoje presadenie v kolektíve. Hľadá si svoje miesto a upútava na seba pozornosť. Všíma si, čo je pre rovesníkov zaujímavé a snaží sa získať si ich priazeň. Dieťa je komunikatívnejšie, hravejšie, no stále veľmi vyčerpané zo spracúvania nových podnetov. Musí si zvykať na nové povahy spolužiakov, zvládať riešenia konfliktov pod vedením učiteľky. V prítomnosti rodičov môže byť plačlivejšie a pôsobiť nevyrovnané. Rodič by mal tieto nálady zvládať bez väčších emócií a chápať, že na dieťa je počas dňa kladená veľká záťaž.

FÁZA UPOKOJENIA

Dieťa sa stáva vyrovnanejšie, je menej plačlivé a chápe pravidlá materskej školy. Prejavuje svoju náklonnosť, napodobňuje iné deti a prehlbuje priateľstvá. Priestory školy sú pre neho známe a upokojenie umožňuje štandardné stravovanie. Ak ste doteraz nenechávali svoje dieťa v škôlke na celý deň, teraz je ten správny čas. Dieťa je na to pripravené. Určite s ním však o tom komunikujte, aby opäť nezostalo zneistené.

Každé dieťa prežíva nástup do škôlky úplne inak. Nestanovujte si preto žiadny limit a neporovnávajte vaše dieťa s inými. Pamätajte, že každé dieťa je jedinečné a má iné povahové črty. Nakoniec si však na novú situáciu zvykne a všetci budete mať radosť, že ste túto veľkú zmenu spoločne zvládli.

BARBORA CHOVANCOVÁ |

(Zdroj: [https://eduworld.sk/cd/zuzana-granska/234/poradime-
vam-ako-zvladnut-adaptaciu-deti-v-skolke](https://eduworld.sk/cd/zuzana-granska/234/poradime-vam-ako-zvladnut-adaptaciu-deti-v-skolke))

PRE DETI

VIEM POČÚVAŤ?

Milí kamaráti,

stáva sa vám často, že v prítomnosti dospelých je nuda, chcete niečo povedať a oni sú z toho nervózni, lebo im skáčete do reči? Alebo v triede, keď niekto niečo rozpráva a vy viete, že je to „blbosť“, rýchlo ho chcete opraviť a prekričať. Tiež počas hry, keď chcete dať iný, lepší návrh, začnete zvyšovať hlas a chcete vyjadriť názor. Potom často nastáva chaos, prekrikovanie a situácia je ťažko riešiteľná. Rýchle vsuvky a skákanie do reči vysielajú druhému človeku negatívny signál, že jeho názor nie je dôležitý. Môže si pripadať, že je neviditeľný a nedôležitý a že na tom, čo chce povedať, nezáleží. Skúste sa vcítiť do jeho situácie a pouvažujte spolu s nami, ako by sme tieto situácie mohli riešiť.

Pamätaj, že teraz nie si na rade. Pripomínaj si, že teraz je v rozprávaní na rade tvoj kamarát či rodič. Mysel si zameraj na neho a na to, čo hovorí. Teraz má priestor on a ty máš jednoducho počúvať. Skús si predstaviť, aké by to bolo, keby si bol na jeho mieste. Môžeš gestom, napríklad zdvihnutím ruky, dať najavo, že sa chceš k tomu vyjadriť. Doma napríklad tak, že chytíš mamku či ocka za ruku, chvíľu vydržíš a pre nich to bude znamenie, že niečo chceš povedať.

Zahryzni si do jazyka. Ak nesúhlasíš, alebo máš k téme čo povedať, zahryzni zuby, uštipni sa do ruky a v duchu počítaj do desať. Neponáhľaj sa s odpoveďou. Pomôže ti to vydržať, kým iný dorozpráva.

Dýchaj. Zhlboka sa nadýchni, čím upokojíš svoje reakcie. Pamätaj, že aj iný je tiež dôležitý. Niekedy stačí, ak sa pomaly nadýchneš a vydýchneš, upokojíš sa.

Rob si v hlave poznámky. Ak ti niečo skrsne v myslí, urob si v hlave poznámku, aby si svoj názor vyjadril neskôr. Na tvojich názoroch a postojoch záleží, preto si to zapamätaj a povedz nahlas, keď bude v rozprávaní rad na tebe.

Počúvaj aktívne. Uved' do praxe pomôcku aktívneho počúvania. Teraz je tvojou úlohou ukázať, že počúvaš, si kamoš. Pokús sa pochopiť, čo rozpráva iný a prestaň premýšľať o svojej ďalšej odpovedi.

Váž si kamaráta. Pri úspešnej komunikácii sa tvoj kamarát cíti dôležite, bezpečne a vníma, že na jeho názore záleží. Keď s ním komunikuješ, daj mu najavo, že je dôležitý a záleží na tom, čo hovorí. Maj na pamäti, že tvoj partner má hodnotu.

Striedajte sa. Dohodnite sa na čase (ja budem rozprávať dve minúty, ty dve minúty) a striedajte sa vo vyjadrovaní názorov, nápadov a myšlienok. Jeden z vás bude rozprávač a druhý poslucháč. Následne si úlohy vymeňte.

Nech nám v našom neskákaní do reči a počúvaní ostatných pomáha sv. Michal Archanjel, patrón v boji proti pokušeniam. Kamaráti, vymaľujte si obrázok a vystavte si ho v izbičke, aby vám pripomínal, ako sa zdržať, keď chceme niekomu skočiť do reči. Ako Michal premohol draka, premôžme aj my našu túžbu vykrikovať a za každú cenu prekričať iných.

ADRIANA LAZOROVÁ |

REPORTÁŽ

PRVÝ ROČNÍK DŇA FARNOSTI

KAMKOLVEK PÔJDEM, NECH SVETLO SVIETI NÁM

Z iniciatívy našich duchovných otcov, najmä pána kaplána, sa pod týmto mottom uskutočnil prvýkrát v našej histórii Deň farnosti. Stretnutie veriacich farnosti z Markušoviec, Tepličky, Pod Tepličky a Lieskovian sa za krásneho letného počasia konalo v sobotu 29. júna 2024 na sviatok apoštolských kniežat sv. Petra a sv. Pavla v Lieskovianskom parku. Dňu farnosti predchádzali viactýždňové organizačné stretnutia zainteresovaných veriacich s pánom kaplánom.

SVÄTÁ OMŠA

Duchovné podujatie začalo slávnostnou svätou omšou, ktorú celebraval v nezvyčajnej duchovnej atmosfére pán kaplán Vladimír Fedorek na otvorenom priestranstve parku za solídnej účasti veriacich. V homílii prečítal Pastiersky list KBS venovaný sviatku apoštolov, aj v súvislosti s návštevou biskupov Slovenska „*ad limina apostolorum*“ v Ríme. Na záver svätej omše pán kaplán v súvislosti s mottom tohto dňa zdôraznil, aby nám pomáhalo v živote a poprial prítomným veriacim, aby prežili tento deň s radosťou a poďakoval všetkým z farnosti za prípravu na Deň farnosti. Svojou službou boli nápomocní kapucín brat Lubo, OFM a rehoľná sestra Viktória Kapustová. Svätú omšu aj celé podujatie hudobne sprevádzali miestni hudobníci a speváci Lieskoviansky zborík. Nasledovalo požehnanie (s možnosťou získania plnomocných odpustkov) a svätá omša bola ukončená hymnickou piesňou V sedmobrežnom kruhu Ríma...

PRÍHOVORY

Deň farnosti slovom sprevádzala Vanesa Vrončová, ktorá po svätej omši všetkým privítala a oboznámila s programom podujatia. Po nej sa k prítomným veriacim prihovoril pán kaplán, ktorý zdôraznil, že je rád, že sme sa stretli rôzni veriaci, aby sme sa spojili i zjednotili v rámci farnosti a aby sme si vychutnali radosť v dnešný deň. Pani starostka Marcela Kapustová tak-

tiež privítala zúčastnených v najmenej filiiálke farnosti a o. i. aj pozvala do kostolíka zasvätenom Nanebovzatú Panny Márie. Zdôraznila, že vďaka nebohému farárovi Michalovi Vitkovskému a úsiliu obetavých farníkov z Lieskovian sa podarilo v roku 1989 vybudovať malý kostolík. Kto mal záujem mohol sa s priebehom jeho výstavby zoznámiť prostredníctvom videa vo veľkom stane. Potom sa prihovoril aj zástupca eRka v Markušovciach Marián Mrovčák, ktorý priblížil aktivity mladých. Ako uviedol, eRko tu funguje už 15 rokov a aj on vyrástol v tomto spoločenstve mladých. Ich aktivitami sú stretká, Dobrá novina, Šarkaniáda, či letné tábory, najbližšie plánovaný od 15. do 20. júla v Ludrovej. Ešte dodal, že v tomto spoločenstve vznikajú nové priateľstva a obohatenie aj po duchovnej stránke. Nakoniec informoval deti a rodičov o súťažiach pre deti so sladkou odmenou, ktoré prebiehali počas podujatia.

DUCHOVNÉ SLOVO

Pred modlitbou Anjel Pána prišiel svojou účasťou podporiť toto krásne a srdečné duchovné podujatie aj pán farár Stefan Saloka. Potom sa pán kaplán v duchovnom slove zamerl na tri kľúčové slová: **rodinu, seniorov a slovo ďakujem**.

V mestách pri mori, najmä v Taliansku, vlastní každá rodina loďku, alebo čln, ktoré sa navzájom zviažu a pri búrkach spoja a nič sa im nestane. Aj v Cirkvi by sme mali byť spojení, aby sme v búrkach života obstáli. Pán Ježiš mohol prísť na svet ako vládca, ale prišiel v chudobných podmienkach. Bol jedným z nás. Narodil sa v ľudskej rodine a na periférii v Nazarete prežil 30 rokov, ale nespravil ani jeden zázrak. Žili ako obyčajná rodina, Panna Mária sa zaoberala domácimi prácami a tesárovi, sv. Jozefovi, pomáhal Ježiš. Neskôr ohlasoval Božie kráľovstvo obyčajným ľuďom, nie celebritám.

Rodina je miesto, kde sa učíme láske, milovať, odovzdávať vieru i pomáhať si. K tomu sú povolané všetky rodiny, Aby naše rodiny, farnosť i spoločnosť rástli vo viere, máme robiť dobré skutky z lásky. Keď to dokážeme, môžeme povedať: „**A vôbec to nebolelo, je to normálne.**“

Foto: Pavol Zmuda

VÝBER Z PREDNÁŠKY

DEŇ FARNOSTI 2024

RODINA

Ježiš sa narodil ako obyčajné malé dieťa v rodine.

...

Boh sa rozhodol, že sa narodí v ľudskej rodine, ktorú vytvoril on sám. Dal jej vzniknúť v jednej zapadnutej dedine na periférii Rímskeho impéria. Nie v Ríme, nie v nejakom veľkom meste, ale na takmer neviditeľnej periférii. Práve tam, na tejto periférii, sa začali najsvätejšie a najlepšie dejiny, dejiny Ježiša medzi ľuďmi! Tam na periférii žil aj so svojou rodinou tridsať rokov.

...

Zdá sa, že v Nazarete všetko prebieha „normálne“, podľa obyčajnej nábožnej a pracovitej izraelskej rodiny: pracovalo sa, mama varila, konala všetky domáce práce, žehnila košeľe... to všetko ako každá mama. Otec, tesár, pracoval a práci priúfal aj syna. Už len pomer rokov prežitých v rodine a mimo nej nám naznačuje, aká dôležitá bola rodina pre Ježiša a aký dôležitý je Ježiš pre rodinu. Ježiš žije tridsať rokov v rodine v Nazarete ako „neviditeľný“, neznámy človek. Žije tam s ľuďmi, o ktorých nikto nevie. A to preto, aby raz, keď začne verejne účinkovať, ohlasoval Božie kráľovstvo práve tým obyčajným „najmenším“, nie celebritám. Aby dokázal zbadat ľudí, ktorí sú v dave neviditeľní: mýtnika Léviho, Zacheja na strome, vdovu hádzucu svoje úspory do chrámovej pokladnice, slepca Bartimeja, chorú ženu, ktorá sa ho potajomky dotkne a ozdravie...

Mohli by sme preto povedať, že Kristus sa v Nazaretskej rodine naučil vidieť. Rodina je miesto, kde sa učíme správne vidieť. Je miestom, ktoré nás učí vidieť iných a hľadiť na iných očami lásky. Je miestom, kde sa učíme, čo je to pravá láska a čo to znamená skutočne milovať.

...

Hoci sa všetko, čo každý deň zažívame doma, v práci, v škole, nezdá byť priamo spojené s poslaním odovzdávania viery, v skutočnosti je to náš spôsob, „ako sa môže stať normálnou láskou, a nie nenávisťou, vzájomná pomoc, a nie ľahostajnosť, či nepriateľstvo“. Tým, že sa láska stane „normálnou“, môže každá rodina prispieť svojim nenahraditeľným dielom k tomu, aby svet mohol rásť v pravej láske, v mieri, v pokoji a v solidarite. V žiadnej inej škole, len v rodine sa možno naučiť skutočnej, úprimnej, čistej, hodnovernej a nezištnej láske.

...

Normálna láska robí náš život výnimočným. Vždy, keď rozmýšľame nad tým, ako druhému pomôcť, prekvapí ho, aby jeho život bol znesiteľnejší a zaujímavejší, nasledujeme Ježiša a láska sa stáva normálnou. Takto Ježiš vytvára a stvára našu rodinu, stvára naše vzťahy a naša rodina dostáva kontúry svätej Nazaretskej rodiny.

SENIORI

Rodina je sieťou a priestorom vzťahov naprieč generáciami, je spoločenstvom generácií (porov.

sv. Ján Pavol II., List rodinám Graciam sane, 10), v ktorom sa stretávajú a učia sa vzájomne milovať a prijímať starí ľudia s deťmi, vnúčatami a mladými.

O maturitných skúškach sa hovorí, že sú to „skúšky dospelosti“, čím sa pekne vyjadruje potreba prípravy na toto životné obdobie. No i na obdobie staroby je potrebná príprava, aby sme ho dokázali správne naplniť a prežiť.

...

Teda skutočne je potrebné sa na obdobie staroby pripraviť, aby starší ľudia dokázali na toto volanie správne odpovedať a využili potenciál staršieho veku. Čo je potenciálom tohto veku? Určite je to množstvo skutočností, ja spomeniem jednu: **Starí ľudia nás učia nežiť pre seba.**

...

Nezriekajme sa starých, ale slúžme im v láske.

...

„Starý človek, to sme my: skôr či neskôr, ale nevyhnutne, i keď sa tým nezaobrábame. A ak sa my nenaučíme dobre zaobchádzať so seniormi, tak isto sa bude zaobchádzať s nami.“

...

Benedikt XVI.: „Je pekné byť seniormi! V každom veku musíme byť schopní odhaliť prítomnosť a požehnanie Pána a poklady, ktoré daný vek obsahuje. Nikdy by ste sa nemali nechať premôcť smútkom! Dostali sme dar dlhého života. Život je krásny aj v našom veku, aj napriek nejakým chorobám a niekto-

rým obmedzeniam. Na našej tvári nech je vždy radosť z pocitu, že sme milovaní Bohom. V Biblii je dlhý vek považovaný za požehnanie od Boha a musíme ho vnímať ako dar, ktorý si máme vážiť.“

ĎAKUJEM

Slovom, ktoré chráni naše manželstvá a rodiny, je slovo „*ďakujem*“. Je to jedno z prvých slov, ktoré nás rodičia naučili. Prejavenie vďačnosti je znakom toho, že sme rozpoznali dar, ktorý v podobe služby, slova, prejavu lásky vstúpil do nášho života cez ruky druhého. „*Vďačnosť*“, pripomína pápež František „je pre veriaceho človeka zakotvená v samotnom srdci viery: kresťan, ktorý sa nevie poďakovať, je človek, ktorý zabudol jazyk Boha. A to nie je pekné! Spomeňme si na Ježišovu otázku, keď uzdravil desať malomocných a iba jeden z nich sa vrátil poďakovať (porov. Lk 17, 18)“ (pp. František, Generálna audienca). „*Ďakujem za navarený obed. Ďakujem, že si upratal. Ďakujem ti za opravené dvere. Ďakujem, že si bola na nákup. Ďakujem za pokosený trávnik, za umytý riad... alebo niekedy len jednoducho: „Ďakujem ti, môj drahý/moja drahá, za to, že si! Za to, že existuješ. Aké je krásne, že si!“*

VLADIMÍR FEDOREK,
KAPLÁN

PRVÝ ROČNÍK DŇA FARNOSTI

pokračovanie zo strany 20

Pápež František veľa pozornosti venuje seniorom. Jeho stará mama ho podporovala na ceste ku kňazstvu. Hovorí sa, že maturitná skúška je skúškou dospelosti, na ktorú sa treba pripraviť, ale aj na starobu sa treba pripraviť. Náš včerajšok vplýva na dnešok. Starí ľudia nás učia nežiť pre seba. Požehnanie je v rodine, ak sú v nej seniori. Kolko milosti môžeme dostať za opateru a pomoc seniorom. Ak sa nenaučíme správať k seniorom, rovnako sa bude zaobchádzať s nami. Úvahu o senioroch ukončil modlitbou: „**Nech sú požehnaní...**“

Slovo ďakujem často spomína aj pápež. Vďačnosť je zakorenená v srdci viery. Treba ďakovať v manželstve, rodine. Na svätú omšu ideme ďakovať a máme za čo, za manželku/manžela, za deti, že Boh konal v našom živote atď.

POKRAČOVANIE PROGRAMU

Do kostola patrí aj vhodné oblečenie. Niekedy sa chodilo aj v krojoch. V našej farnosti sa pred niekoľkými rokmi začala tradícia chodiť na odpustovú slávnosť v krojoch, ako kedysi. O jednotlivých častiach slávnostného kroja porozprávala prítomným p. Cecíliu Mrovčáková a sem-tam sa pridali aj iní. Pani starostka na tému žena a kroj uviedla: „**Žena má byť hrdo(á) oblečená v kroji.**“ Dlhoročný šéf Lúčnice Štefan Nosál' kedysi povedal: „**Dievka by nemala byť namaľovaná, lebo v kroji je krásna.**“

Program pokračoval hudobným pásmom miestnych hudobníkov, počas ktorého bolo k dispozícii občerstvenie, guláš, káva, voda i koláčiky, ktoré napiekli šikovné gazdinky zo všetkých obcí. Počas podujatia sa

konali sprievodné aktivity pre deti, maľovanie na tvár, lezecká stena a pre najmenších povozenie na koníkoch. Súťaže pre deti sa niesli v symbolike viery, priateľstva, vytrvalosti, lásky, odvahy, nádeje, dôvery i zručnosti.

ZÁVER

Poobede nasledovala Korunka Božieho milosrdenstva. Na záver Dňa farnosti starostka Lieskovian Marcela Kapustová poďakovala všetkým, že prišli osláviť sviatočný deň takýmto spôsobom a pán kaplán zdôraznil, že tento deň vojde do histórie farnosti. Poďakoval všetkým, čo priložili ruku k dielu, i tým, ktorí prijali pozvanie prežiť túto radosť. Poprial nám, aby sa v začatí diele pokračovalo aj na budúci rok 28. júna 2025 v Markušovciach. Na záver dodal: „**Kresťan má byť veselým kresťanom.**“ Pani Monika Hodnická prebrala za Markušovce od pána kaplána štafetu – sviečku s motom: „*Kamkoľvek pôjdem, nech svetlo svieti nám,*“ a poďakovala mu za krásne duchovné slová.

Deň farnosti mal aj charitatívny aspekt, kto chcel mohol dobrovoľným príspevkom podporiť Katku z Lieskovian.

Ďakujeme všetkým za službu, organizátorom, O. Z. Orišky, starostom, osobitne pani starostke Marcela Kapustovej aj s manželom Štefanom, Zuzane Vrončovej, spevákom, hudobníkom, dobrovoľníkom, hasičom, kuchárom, fotografom a všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na tomto duchovnom diele.

Vďaka Pánu Bohu za tento vydarený deň.

Text: JOZEF SENDREJ |
Foto: PAVOL ZMUDA

OPRAVA FASÁDY KOSTOLA V MARKUŠOVCIACH

Na viacerých miestach fasády kostola bola opadnutá omietka, a tak sme **12. apríla 2024** postavili lešenie a začali sme s opravou. Ukázalo sa, že omietka je v zlom stave na väčšine kostola. Postupne sa odstránila poškodená stará omietka a celý kostol sa opravil. Omietka sa natrela vápnom na bielo a sokel v spodnej časti na sivo. Opravila sa aj poškodená časť strechy a žľab na dažďovú vodu. Na kostolnom dvore je aj hrobka rod. Máriássyovcov, ktorú sme taktiež opravili a upravili priestor okolo nej.

Opravu organizoval František Kalafut. Murárske práce vykonal a riadil murár Ľudovít Rimbala. Lešenie zapožičali Ľudovít Rimbala a Michal Franko. Dovozy materiálu na opravu zabezpečil Jozef Palkovič. Práce pokračovali s malými prestávkami do 23. júla 2024.

Ďakujeme dobrovoľníkom, ktorí nezištne pracovali a pomáhali pri oprave:

Ľudovít Rimbala, Ján Gurčík ml., Valent Hudák, Jonáš Čuchran, Ondrej Richnavský, Karol Lumnitzer, Marek Rimbala, Marek Holák, Štefan Farkašovský, Mikuláš Poráč, Matúš Grečko ml., Michal Grečko st., Alfred Hospudka, Michal Kalafut, Milan Zumer, Michal Grečko, Ján Bohor, Imrich Laznia, Jozef Rimbala, Martin Mrovčák, Tomáš Farkašovský, Radoslav Poráč, Martin Grečko, Jozef Palkovič, František Kalafut, Jozef Sukenik, Jozef Reiner, Jozef Grečko st., Ján Jagáč, Blažej Grečko, Jozef Grečko ml., Jozef Mrovčák, Štefan Galko, Peter Hamrák, Martin Benčat.

Text: JOZEF SUKENIK

Fotky: JOZEF SUKENIK, IMRICH LAZNIA |

INFORMÁTOR

TEPLIČKA

- V sobotu 29. júna 2024 sa uskutočnil historický prvý ročník Dňa farnosti v Lieskovanoch, na ktorom sa zúčastnili aj veriaci z Tepličky.
- V týždni od 1. do 7. júla 2024 putovali na Mariánsku horu v Levoči aj veriaci z Tepličky pri príležitosti sviatku Navštívenia Panny Márie, seniori autobusom. Slávnostnú svätú omšu celebraval spišský biskup František Trstenský.
- Od 8. do 15. júla 2024 prebiehali práce na renovácii kamenného kríža na nádvorí kostola pri príležitosti 100. výročia od jeho postavenia v roku 1924. Kamenný kríž dali postaviť Tepličania, ktorí odišli pred 100 rokmi za prácou do Ameriky.

Kríž bol dôkladne očistený, bolo sňaté umučenie, ktoré bolo pozlátené a taktiež aj písmená na kríži i tabuli kríža boli odbornore pozlátené. Práce na zlatení písmen na tabuli kríža uhradili potomkovia jedného z vystahovaných, ktorí dali postaviť tento kríž.

- Na tradičnej púti pri príležitosti sviatku Panny Márie Karmelskej sa 14. júla 2024 zúčastnili pútnici z Tepličky individuálne, ale aj autobusom (seniori). Svätú omšu celebraval spišský pomocný biskup Ján Kuboš.
- Pri príležitosti sviatku Nanebovzatia Panny Márie sa 18. augusta 2024 uskutočnila v Lieskovanoch odpustová slávnosť, ktorú celebraval pán kaplán

Vladimír Fedorek a na ktorej sa zúčastnili aj pútnici z Tepličky.

- 31. augusta 2024 sa v Šaštíne konala slávnosť blahorečenia seminaristu Jána Havlíka, na ktorej boli prítomní veriaci aj z našej farnosti, resp. filiálky.
- 8. septembra 2024 sa konala v Tepličke odpustová slávnosť sviatku Narodenia Panny Márie, s požehnaním kamenného kríža na nádvorí kostola (po renovácii), ktorú celebraval novokňaz (kaplán) zo Spišskej Novej Vsi Peter Hovanec, spolu s našimi kňazmi. Po svätej omši požehnali kamenný kríž pred kostolom po renovácii. Na odpustovej slávnosti sa stretli okrem hostí aj veriaci so všetkých troch dedín farnosti.

Text a foto: JOZEF SENDREJ |

POĎAKOVANIE

V mene hospodárskej rady i v mene veriacich Tepličky by sme sa chceli zo srdca poďakovať pani **Márii Koňakovej** za jej službu členky HR v rokoch 2008 až 2023. Dlhé roky organizovala upratovanie kostola, upratovala kostol počas pandémie a aj vtedy, keď nemal kto upratovať, prala kňazské ornáty, oltárne plachty, organizovala púte, prispievala do časopisu Pokoj a dobro a vykonávala aj iné Bohu známe aktivity. Veríme, že ak jej zdravie dovolí, bude nám v niektorých aktivitách ešte nápomocná, najmä pri tvorbe nášho časopisu.

INFORMÁTOR

MARKUŠOVCE

- Sviatok sv. Petra a Pavla odštartoval v Lieskovanoch tradíciu stretnutí filiállok farnosti Markušovce. Deň farnosti začal svätou omšou a pokračoval bohatým programom. Nechýbalo pohostenie a guláš, atrakcie pre deti a množstvo príjemných stretnutí a rozhovorov. Vydarenú akciu sprevádzalo pekné a slnečné počasie.
- Aj tohto roku animátori eRka zorganizovali letný tábor pre staršie deti od 15. 7. do 20. 7. 2024 na fare v Ludrovej a pre mladšie deti od 21. 8. do 23. 8. 2024 na fare v Markušovciach. Zaujímavý program, spoločenstvo

rovesníkov aj fungovanie detí v neznámom prostredí prospieva ich socializácii a zaháňa nudu prázdninových dní. Za všetkých účastníkov a rodičov vyjadrujem úprimnú vďaku všetkým, ktorí prispeli k bezproblémovému priebehu.

- Dňa 31. 8. 2024 sa aj naši farníci zúčastnili veľkej slávnosti blahorečenia Jána Havlíka v Šaštíne. Bolo to obohatujúce ukončenie leta a prázdnin. Ďakujeme Bohu za dar jeho života i svedectvo viery a odvahy.

MONIKA HAMRÁKOVÁ |

LIESKOVANY

ODPUSTOVÁ SLÁVNOSŤ

Tohtoročné leto nám prinieslo mnoho krásnych teplých letných dní a večerov. 15. august už tradične patrí odpustovej slávnosti v Lieskovanoch. Sviatok Nanebovzatia Panny Márie každoročne upriamuje našu pozornosť na tú, ktorá je radosťou neba a našou radosťou. Panna Mária sa za nás prihovára a vyprosuje nám nebeské dary. Povzbudzuje nás aj k vzdávaniu chvály, tak, ako to urobila ona, keď vo svojom hymne zhudobnila radosť svojho srdca: „*Velebí moja duša Pána a môj duch jasá v Bohu, mojom Spasiteľovi, lebo zhlídal na poníženosť svojej služobnice. Hľa, od tejto*

chvíle blahoslaviť ma budú všetky pokolenia...“ Panna Mária nás týmito slovami učí, ako odpovedať na Božie dary, ako sa stať darom pre druhých. V tomto duchu sa chceme poďakovať pútnikom z Markušoviec a z Tepličky, že i tento rok sme odpustovú slávnosť mohli sláviť spolu ako jedna farská rodina. Pánu kaplánovi ďakujeme za slúženie slávnostnej svätej omše a povzbudivé slová homílie. Nech príklad Panny Márie je pre nás povzbudením, že aj my, ak chceme, môžeme byť pre druhých darom a prinášať im radosť.

ZUZANA VRONČOVÁ |

DEŇ FARNOSTI

Svätý Otec František vo svojich príhovoroch často vyzýva na budovanie Cirkvi so silou Ducha Svätého. Často spomína aj malé, možno okrajové miesta. Ak sa spojí Duch, hoci by sme boli len kvapkou v mori, aj tá kvapka dokáže byť ovlažením.

V tomto duchu sa niesol aj tohtoročný prvý ročník Dňa farnosti Markušovce, ktorý sa konal práve v jej najmenšej časti – v Lieskovanoch. Bolo nám potešením a veľkou ctou byť vašimi hosťami a pripraviť pre vás deň, kedy sa stretne ako jedna farská rodina a utužíme vzájomné vzťahy, vytvoríme nové a darujeme jeden druhému pocit radosť a spolupatričnosti. Ďakujeme všetkým,

ktorí ste v tento deň prišli medzi nás – domácim i cezpoľným. Ďakujeme pánu kaplánovi, ktorý s myšlienkou pripraviť takúto akciu prišiel a ktorý po celý čas zastrešoval prípravu i samotný deň modlitbovou ochranou. Ďakujeme všetkým, ktorí ste sa podieľali na prípravách a realizácii samotného dňa. Každý jeden z vás bol dôležitou súčasťou celku a odrazom Božej lásky. Veríme, že v započatej tradícii budeme pokračovať. Už teraz sa tešíme na budúcoročný Deň farnosti, tentokrát v Markušovciach. Dovtedy: „*Kamkoľvek pôjdem, nech svetlom svieti nám...*“

ZUZANA VRONČOVÁ |

VYDÁVA

Rímskokatolícka cirkev,
farnosť MarkušovceZodpovedná redaktorka:
Mgr. Monika HodnickáRedaktori:
Mgr. Adriana Lazorová
Peter Lazor
Mária Koňaková
Mgr. Jozef Sendrej
Mgr. Barbora Chovancová
Mgr. Zuzana
Klučárová, PhD.Sadzba a grafická úprava:
Dana KoškováTechnické spracovanie:
Tlačiareň Kežmarok

www.pokojadobro.sk

Jazyková úprava:
Mgr. Barbora ChovancováOdborný konzultant:
Mgr. Štefan SalokaImprimatur:
prof. ThDr. František
Tondra, spišský
diecézny biskupBÚ 16. 2. 1999,
č. prot. 113/99.
Registrované OÚ,
odbor školstva a kultúry
v Spišskej Novej Vsi,
reg. č. 2/99.

Náklad 600 kusov.

Adresa redakcie:
Rímskokatolícka cirkev,
farnosť Markušovce,
Michalská 52,
053 21 MarkušovceKontakty:
www.pokojadobro.sk
 www.facebook.com/
PokojadobromarkušovceRedakcia si vyhradzuje
právo upravovať
príspevky.Nevyžiadané rukopisy
nevraciamy.

NEPREDAJNÉ.

Časopis vyšiel aj s podporou
obce Markušovce.

ODPUST 2024 LIESKOVANY A TEPLIČKA

